

601

Պրոլետարներ բոլոր յերկրներին, միացե՛ք

Դ Ե Պ Ի

Ա Ր Տ Ա Դ Ր Ա Կ Ա Ն

Մ Ե Ծ Ա Ր Ժ Ա Վ

338.1(47.925

Դ - 39

Հրատ. ԳՅՈՒՂՀՐԱՏԻ յեվ «ԿՈՒՆՈՋՆԻԿ» ի խմբագրություն

Յ ԵՐ Ե Վ Ա Ն

1 9 3 5

ՄԵՐ ԳՅՈՒՂԻ ԱՆՎԱՆԻ ՄԱՐԴԻԿ ԿԵՆՏՐՈՆՈՒՄ

Մարտի 29-ի յերեկոյան Կենտկոմի Բարտուղար ընկ. ԽԱՆՋԱՆԻ նախագահութեամբ կայացավ հարվածային կոլտընտեսականների համախմբական 2-րդ համագումարի Հայաստանի պատգամավորների խորհրդակցութեան, վորին մասնակցում էին ճայիվ ընկ. ընկ. Մ. ՅԵՆԳԻԲԱՐՅԱՆԸ, ԱԼԻ ՄԱՀՄԵԴՈՎԸ, Ռ. ԴԱՇՏՈՅԱՆԸ, ԱԹՈՅԱՆԸ, Ա. ՅԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆԸ, Կենտրոնական բերքերի խմբագիրները յիվ Կենտրոնական Կոմիտէի Գլուղրածնի աշխատակիցները: Խորհրդակցութեան պատգամավորները պատմեցին Մոսկվայից վերադառնալուց հետո իրենց կատարած գործի մասին յիվ Բնութեան դրին կանոնադրութեան ընդունելու յիվ կիրառելու հետ կապված յայն հարցերը, վորոնք դժվարացել էին տեղում լուծել:

Խորհրդակցութեանը մի դիմում-ճանակ ուղղեց Հայաստանի բոլոր կոլտնտեսականներին, վորով կոչ է անում ճրտեց Հայաստանի խորհրդայնացման 15-ամյակի անվան արտադրական մեծ արշավ սկսել:

Ապա յիւրյր ունեցավ Կենտկոմի գլուղրածնի վարիչ ընկ. ՅԵՆԳԻԲԱՐՅԱՆԸ:

Խորհրդակցութեան վերջում յիւրյր ունեցավ Կենտկոմի Բարտուղար ընկ. Ա. ԽԱՆՋԱՆԸ:

Այս գրքում տպագրում ենք կոչն ու յիւրյրները:

Մ Ե Ր Գ Ո Ր Ծ Ի Ս Կ Ի Ջ Բ Ը

Այս գրելովում սպառվող կոչը՝ վորը գրել, մեա-
կել յեվ ստորագրել են կոլսնեստային գյուղի անվանի մա-
ղիկ, մեր վողջ ուժերի գործադատի կոչն են: Այդ
կոչով մեծ գործի սկիզբ է դրվում—մեր ազատագրության
ու պայքարի 15-ամյակի անվան արձագանքան արձավ
սկսելու սկիզբը:

«Մեր յերկիրը, վոր առաջ փլատակների, վորքերի,
կեղտի, սովի ու ազատության յերկիր էր, ասանինգ տա-
րում դարձավ գործարմանների, կենսատու ջրանցքների,
կոլսնեստական ազատ յեվ ուրախ կյանքի յերկիր», ասված
է այդ կոչի մեջ: Ասված է նայել այն մասին, վոր Խ.
Միության յեվ Անդրկովկասի յեղբայրակից ժողովուրդ-
ների հետ միասին Հայաստանի աշխատավորությունը խոտ
նվաճումների հասավ առանձնապես վերջին տարիներս,
կոլսնեստական կարգի ամրացումից հետո յեվ նրա շնորհիվ:
Բայց յեվ բարձր ձայնով ասված է նայել այն մասին,
վոր մենք դեռ յես ենք մնում Միության առաջավոր շր-
ջաններից, վոր մեր ստացած բերքը—հեկտարից 7—8
ցենտներ ցորեն, մի այդքան բաժնակ յեվ դրա չափով էլ
ամեն կովից կաթ,—վայել չի մեկնայով, ագրոսիսնիկա-
յով ու բուժանյութով զինված խոտ սնեստությունը,
հանի վոր նա կարող է կրկնակի-յեռակի չա-
փով տալ: Այդ հնարավորությունը բոլոր կոլսնեստու-
թյուններում կա:

Յեվ այժմ սկսվող լայնածավալ մրցույթան ամբողջ իմաստն էլ հենց նրա մեջ է, վոր այդ հնարավորությունները գործ դարձնենք: Նրա իմաստն այն է, վոր մեր գյուղի առաջավոր ներկայացուցիչների այս նախաձեռնությունն արձագանք գտնի նայել մեր բոլոր համեմունքներում, գործարաններում, գիտական յեվ ուսումնական հիմնարկներում յեվ վողջ յերկիրը վոսֆիկացնի այս արհեստը, մեր ազատագրության 15-ամյակը փառավոր գործով հավերժացնելու համար:

Յերբ հարվածային կոյսնետակներին կողմից բրիգադիւր ընկ. Յերվանդ Ղարիբյանն այս կոչը կարգաց հենկումուն, ընկ. ԽԱՆՁՅԱՆՆ ասաց՝

— Այնպես պե՛տք է անել, վոր այս կոչը յեվ ձեր կենդանի գործը սկիզբ դառնա համաժողովրդական մեծ մրցույթան, վերածվի արտադրական լայնածավալ արշավի, այնպիսի արշավի, վորին մասնակցի մեր վողջ յերկիրը!

Սկսենք այդ մեծ արշավը:

Մեր յերկրի ամենախուլ անկյուններն անգամ այս կոչին մարտական գործով պե՛տք է պատասխանեն:

Վ. ԱՆԱՆՅԱՆ

ԴԵՊԻ ՄԵԾ ՄՐՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՐՎԱԾԱՅԻՆ ԿՈՒՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ
ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ ՄԱՍՆԱԿՅՈՂ ՀՅԱՍՏԱՆԻ
ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՆԵՐԻ

Կ Ո Չ Ը

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՈՒՐ ԿՈՒՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻՆ
ՅԵՎ ԿՈՒՏՆՏԵՍՈՒՀԻՆՆԵՐԻՆ

Ընկերներ,

Մեր սոցիալիստական լայնածավալ հայրենիքը, խորհրդային Միությունը, կոմունիստական կուսակցությունը և մեր հանճարեղ առաջնորդ ընկ. ՍՏԱԼԻՆԻ ղեկավարությամբ ու ջանքերով, դարձել է հզոր և անպարտելի: Մեծ է նաև ԽՍՀՄ-ի անբաժան մասը կազմող խորհրդային Անդրկովկասի, ինչպես և խորհրդային Հայաստանի նվաճումները:

Այս տարվա աշնանը, նոյեմբերի 29-ին, կլրանա տասնհինգ տարին այն որվանից, յերբ բանվոր դասակարգի և լենինյան մեծ կուսակցությունը ղեկավարությամբ, խորտակեցինք դաշնակ-մաուկերիստների դաժան տիրապետությունը և նոր, ազատ ու յերջանիկ կյանքի հիմքը դրինք: Մեր յերկիրը, վոր առաջ փրատակների, վորքերի, կեղտի, սովի ու աղքատության յերկիր էր, տասնհինգ տարում դարձավ գործարանների, կենսատու ջրանցքների, կոլտնտեսական ազատ ու ուրախ կյանքի յերկիր:

Մենք, ընկերներ, յեղանք Մոսկվայում—կրեմլի հոյակապ պալատում, աշխարհիս ամենամեծ մարդու՝ Ստալինի և մեր կուսակցութեան ու պետութեան մշակող եկամուտները հետ միասին լսեցինք Միութեան լավագույն կոլտնտեսութեանների պատգամավորներին, լսեցինք այն մասին, թե ինչպիսի հրաշքներ են գործում առաջավոր կոլտնտեսութեանները, զինված տրակտորներով, կոմբայներով, ագրոտեխնիկայով:

Մենք մեծ հաճությամբ լսեցինք խորհրդային հսկա գործարանների բանվորների խոսքը: Ձե՛ վոր մենք այժմ տրակտորը, կոմբայնը, հանքային պարարտանյութերը, ավտոն ու կախիչը վոչ թե ստանում ենք արտասահմանից՝ վոսկով, այլ մեր հարազատ խորհրդային գործարաններից:

Մենք մեր սիրելի առաջնորդ ընկեր Ստալինի ղեկավարութեամբ և անմիջական մասնակցութեամբ մշակեցինք մեր նոր կյանքի կանոնադրութեանը, խելք-խելքի տվինք, թե ինչպես անենք, վոր ավելի ամրացնենք կոլտնտեսութեանները: Մեր մշակած կանոնադրութեան խսկապես, վոր լավ դուրս յեկավ՝ մեր ուզածը, իսկապես ստիճանը: Այժմ խնդրենք այն և, վոր մեր ամբողջ գործը կազմակերպենք այնպես, ինչպես կանոնադրութեանն և մեզ ասում:

Հիշենք, ընկերներ, վոր Կաբարդինո-Բալկարիայի կոլտնտեսականները, հարվածային կոլտնտեսականների յերկրորդ համագումարում աշխտին 3—4 փութ հաջահատիկից ելին խոսում, Ուկրայինայի ընկերներից վոմանք, հեկտարից 25 ցենտներ ցորենի մասին ելին պատմում, իսկ Խորվոգորյան շրջանից մի կոլտնտեսուհի ասում էր, վոր իրենց Ֆերմայում «Միբտա» կովը 300 որում 68 ցենտներ կաթ և տալիս:

Բայց կոլտնտեսութեան ել կա, կոլտնտեսութեան

եր կոլտնտեսութեան կա, ուր յեկամտի աղբյուրներն որըստորե վարարում են, գյուղը վայելում և առատութեան: Կոլտնտեսութեան ել կա, վոր մի կերպ քաշ և գալիս՝ կաղ մարդու նման ուժը գցում և ձեռնափայտի վրա, բայց բան դուրս չի գալիս: Յերկու տեղն ել կոլեկտիվ աշխատանքի ձեռք բարձր բերքի անսահման հնարավորութեան և տալիս: Բայց, արի տես, վոր առաջին կոլտնտեսութեան ղեկն ամուր ձեռքումն է, այնտեղ գործը լավ և կազմակերպված, մարդիկ աշխատում են յոռանդուն ու նվիրված, հողի մշակութեան մեջ կուլտուրական հեղաշրջում են մտցնում, բարելավում են անասունների ցեղը, իսկ յերկրորդ դեպքում՝ ղեկավարն անշնորհք է, գործը վատ և կազմակերպված, մոլախոտը խեղդում և ցանքը, իսկ լողըն աղատութեան և վայելում:

Այնպես, վոր այժմ, ընկերներ, յերբ կոլտնտեսական կարգերը վերջնականապես հաղթել ու տիրապետող դիրք են զբաղել, առաջ բերքն ու լավ ապրուստը բացառապես կախված են գործը լավ կազմակերպելուց, ագրոսեյնիկա կիրառելուց, մեք ազնիվ ու բարեխիղճ աշխատանքից յեկ հաստակակա գույքն աչի լույսի պես պտնալանելուց:

Ամենահետամնաց, թույլ կոլտնտեսութեանն անգամ ունի արագ առաջ գնալու, չտեսնված բերք ստանալու բոլոր հնարավորութեանները, վորոնք ավելի յեն լայնանում, մանավանդ այժմ, յերբ մենք մեր ձեռքին ունենք այնպիսի հզոր զենք, վորպիսին՝ նոր կանոնադրութեանն է: Այդ կանոնադրութեանը, ինչպես գիտեք, բարձր բերք ստանալու, կոլտնտեսական ունեոր կյանքի բանալին և, կոլտնտեսութեան արտադրութեան մեջ որինակելի կարգ ու կանոն հաստատելու հզոր զենքը, կոլտնտեսականների մասնավոր շահը

կոլտնտեսության ընդհանուր շահին համակցելու միջոցը:

Մենք խնդիր ենք դնում ձեր առաջ՝ այս տարի, ստալինյան կանոնադրության անշեղ կիրառմամբ, հենց զարնան սկզբից այնպես ջիգարով գործի կաշեկ, վոր այս տարում հեռ մնացող կոյսնեստւթյուններին մղենք առաջին շաբեր, բոլոր կոյսնեստւթյուններում տվելի շաք բեք վերցնենք: Հենց այս առնանք ունեկոր ու կոյսուրական կյանք տպանովենք մեր բոլոր ազնվորեն աշխատող կոյսնեստականների համար յեկ լիովին ու ժամանակին կոտարենք բոլոր պատրաստութւթյուններ՝ մեր հարազատ տարիքային իշխանության հանդէպ:

Այդ նպատակով, կոչ ենք անում ձեզ՝ այսօրվանից սկսել ՀԱՅՍՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀՐԻՍԱՅՆԱՅՄԱՆ ՏԱՍՆԸՆԻԿԱՄՅԱԿԻ ԱՆՎԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԱՐՇԱՎ. Յեկ ահա, թե ինչ պիտի անենք այդ արշավի ընթացքում:

Ամենից առաջ, ստեղծենք բրիգադի ներսում որինակելի կարգ ու կանոն: Բոլորին հայտնի յե, վոր մեժ նշանակութուն ունի. թե այս կամ այն աշխատանքի համար ինչ նորմաներ են նշանակված, կամ ինչպէս ե աշխատանքը գնահատվում աշխուրհով: Անցյալ տարի, որինակ, Վաղպատի և Ղամարլի մի քանի գյուղերում, աշգեգործական աշխատանքի համար աշխատի նորմաներ եյին նշանակված, վոր ետվորն ինչքան ել դանդաղ եր աշխատում, մինչև ճաշ մեկ աշխուր նաղդ ուներ, իսկ հերկողն ինչքան ել գոռում եր, մի աշխուրի չափ չեր ստանում: Դրան մճռականորեն վերջ պետք ե արվի: Ամեն տեսակ աշխատանք պետք ե գնահատվի, նայած աշխատողից պահանջվող վորակավորման, աշխատանքի բարդությանը, դժվարությանը և արտելի համար ունեցած կարեւորությանը: Ամեն մի

բրիգադ պիտի հետեի, վորպետդի ժամանակին ու ճիշտ գրանցվեն աշխուրերը:

Բրիգադերը կոլտնտեսության մեջ կրտսեր հրամանատար ե, նրան պետք ե լսել, առաջադրանքը կատարել բարեխիղճ և լիովին: Իսկ իր հերթին բոլորեա առաջ պետք ե կտամել այն բրիգադի, վորի բրիգադում բեկուզ մեկ լոգր կամ ամբարեխիղճ կա: Ես գլխից, մենք բրիգադերին և ֆերմայի վարիչին մեկ ել հիշեցնենք, վոր նա բրիգադը ղեկավարելու համար սահմանված աշխուրերը լրիվ կատանա միայն այն դեպքում, յերբ բրիգադի առաջադրանքը կկատարի ժամկետին, բարձր վորակով, վոր նրանց աշխուրերը տարվա վերջին իջնելու կամ բարձրանալու յեն՝ նայած նրանց տված մթերքի քանակին:

Լավ կոլտնտեսությունն ու լավ բրիգադն ամեն տեսակ հողից ել շատ բերք կվերցնեն, յեթե հասկանան հողի լեղուն և հողը մշակեն խնամքով: Մեկ հետ Մոսկվա համագումար յեկած Վերին Պաթունարի կոլտնտեսության բրիգադի ընկ. Յերվանդ Ղարիբյանի բրիգադը խոստանում ե տալ հեկտարից 16 ցենտներ բամբակ. իսկ Ղամարլի թոխանշալու գյուղի կոլտնտեսության բրիգադի ընկ. Հովհաննես Շահբաղյանի բրիգադն անցյալ տարի տալով հեկտարից միջին հաշվով 19 ցենտներ բամբակ, այս տարի հրապարակով խոստանում ե տալ 21 ցենտներ:

Մեր բոլոր կոլտնտեսությունները պետք ե դիմավորեն Պորհրդային Հայաստանի 15-րդ տարեդարձը բարձր բերքով, տալով միջին հաշվով հեկտարից վոչ պակաս, բան տար ցենսներ բաւթակ, տար ցենսներ ցորեն (իսկ ջրովի հողերում՝ 15 ցենսներ), 12 ցենսներ գարի (իսկ ջրովի հողերում 16 ցենսներ), 9 ցենսներ ծխախոտ:

Դրան կարելի յե հասնել, ընկերներ: Դրա համար

պահանջվում է, վոր հենց այս զարնանից մի կողմ
դնենք բուկրը, հողը հերկենք իսկական, մեծ գութան-
ներիով, խորն ու խնամքով և պահանջենք ու հետե-
վենք, վոր արակառորային բրիգադը նույնպես հողը վա-
րի մեր ուղածի պես, տալով՝ Շեստուպալովի որինակով,
տրակառորի ամենարարձր արտադրողականութուն և
վառելանյութի խնայողութուն: Վոչ պակաս քան
սահմանված նորմայի տասն տոկոսով:

Պետք է միջնակները վերացնենք, քարերը դուրս
տանենք մեր դաշտերից, կոշտերը լավ փշրենք, չափերը
մաքուր հավաքենք, ցանենք ընտիր գութած ու ախտա-
հանված սերմեր, ավելացնենք շարքացանի տարածու-
թյունը: Չե՞ վոր դրանով ահագին չափով կբարձրա-
նա բերքատվությունը: Այդ պարզ է լույսի պես, պարզ
է, բայց ամեն տեղ չեն անում: Կարծես բոլորս գի-
տենք, վոր հողի վրա ի՞նչ էլ անելու լինենք, յեթե
չես վոչնչացնում մոլախոտը, աշխատանքիդ կեսը,
յերեք քառորդը կորչում է: Խրվուկը Սևանի ավազա-
նում ու Շիրակի դաշտում, դանդուղաճը բամբակա-
դործական շրջաններում, գալուէկն այգեգործության
մեջ, մուկը, մոքեխը, չոռը և հազար ու մի մոլախոտ
ու վնասատու ուտում են մեր բերքը և այնքան յե-
ռանդով են ուտում, ինչքան վոր վատ է աշխատում
կոլանտեսությունը: Մոլախոտն ու վնասատուն, մեռ ունե-
վոր կյանքի այդ բեռամիները, պե՞տք է վոչնչացվին անխնայ:
Ուրեմն, ընկերներ, գործենք այնպես, վոր նրանց հի-
շատակը միայն գրքերում մնա:

Գլխավորն այն է, ընկերներ, վոր հողի վրա մենք
պետք է աշխատենք այն հաշվով, վոր հիմք դնենք
յեկող տարիների ավելի մեծ բերքի: Յեթե կարգին
ցանքաշրջանառություն մտցնենք, հոգնած ու կառուց-
վածքը կորցրած հողերում խոտարույսեր ցանենք, հո-

ղը լավ պարարտացնենք, զարնանը և ամռանը խոր
ցել անենք, սերմացվի համար առանձին ցանք անենք,
յեկող տարիներն ավելի առատ բերքի յերաչխիք կու-
նենանք:

Ընկեր կոլանտեսականներ, անասնապահությունը
զարգացման մեծ հեռանկարներ ունի մեր յերկրում:
Անցյալ տարի Նոր-Բայազետի, Թալինի, Մարտունու
շրջաններում մենք ձեռք բերինք զգալի հաջողու-
թյուններ անասնապահության բնագավառում:

Յեկեք մեր բոլոր շրջաններում գործնականորեն
կիրառենք մեր սիրելի առաջնորդ՝ ընկեր Ստալինի
ցուցումները, ոգտագործենք մեր լավագույն կոլարն-
տեսական ֆերմաների (Լիճքի, Զոլաքարի, Սանչալիի,
Ուզունարի) փորձը, առաջ մղենք բոլշևիկյան թափով
անասնապահությունը:

Այնպես անենք, վոր վոչ մի անասունի կորուստ
չլինի, վոր կոլանտեսության հորթներն ու զառներն
առողջ լինեն ու փաթթած: Յեթե հատուկ խնամք լի-
նի մայր անասունին ու մատաղին, յեթե ամեն մի
կոլանտեսություն իր նոր ու կուլտուրական գոմերն
ունենա, յեթե արոտները քարերից, թունավոր խո-
տերից մաքրենք, ջրենք և արածացնենք վոչ այնպես
անշնորհք, ինչպես այժմ ենք անում մի շարք գյու-
ղերում, յեթե խոտարույսը, արմատապտուղն ու սի-
լոսային բույսերը շատ ցանենք, յեթե մեր անասուն-
ներին կերակրենք ու պահպանենք այնպես, ինչպես
մեր առաջավոր կոլանտեսություններն ու խորհուրն-
տեսություններն են անում, ապա նույնիսկ մեր այս
մանր անասունները մեկին-մեկ արդյունք կտան: Իսկ
յեթե դրան ավելացնենք նաև ցեղի ազնվացումը, այս
զարնանից լայն ոգտագործենք «Շվիցը», «Մերինոսը»,
Բալրասը», «Յորկշիրը» և այդ գործը շարունակենք

ամեն տարի, մեր նախորդներն ու հոտերն այնպես կփոխվին, այնպես կգեղեցկանան ու արդյունավետ կլինեն, վոր իսկի չես ասի, թե սա մեր նախկին տա-վարն է:

Մեր լողունգը պետք է լինի, հետևելով առաջա-վոր ֆերմաների որինակին—յուրաքանչյուր տեղական կովից ստանալ 12—13 ցենտներ կաթ, իսկ ցեղա-կան կովից՝ 20—25 ցենտներ, յուրաքանչյուր վոչ-խարից՝ 80—90 կիլո, պահպանելով 6-ամսյա գառի քաշը 38 կիլո: Ստանալ «բալբաս» վոչխարից 2 կի-լո բուրդ, «մազեխից»՝ 1¹/₂ կ., «բողախ»-ից՝ 2,5 կ.:

Այդ բոլորի հետ մեկտեղ, մենք յերբեք չպետք է մոռանանք, վոր այգեգործությունը մեր գյուղա-տնտեսության կարևորագույն ճյուղերից մեկն է: Յե-կեք, ընկերներ, այնպես մշակենք մեր այգիները, վոր-պեսզի յուրաքանչյուր հեկտարից վերցնենք 100 ցենտ-ներ խաղող, տնկենք մեր այգիներում վորքան կարելի չես շատ նոր վաղեր և պտղատու ծառերով պատենք վոչ միայն մեր այգեգործական, այլև լեռնային շրջան-ները, տարածելով գիտնական Միչուրինի մշակած տե-սակները:

Իրա հետ մեկտեղ, յեկեք, ընկերներ, ավելի բա-րելավենք կոլտնտեսականի կյանքը, կազմակերպենք նրա ոժանդակ տնտեսությունը, այնպես անենք, վոր բոլոր կոլտնտեսականներն ունենան կով, վոչխար, թռչուն, մեղու և տնամերձ հողամասում պտղատու ծառեր ու ծաղիկներ:

Մեր և մեր պապերի յերազը լավ կյանքի մասին իրականանում է կոմունիստների մեծ կուսակցության ղեկավարությամբ: Յեկեք, ընկերներ, վոչ միայն ունե-վոր, այլև կուլտուրական, մարդավարի կյանք ստեղ-ծենք մեզ համար, այս տարի ավելի շատ սերուն սե-ն-

յակներ կառուցենք, կառուցենք բաղնիքներ, զրոսա-վայրեր, կանաչադալներ, մեր գյուղերը, մի խոսքով, ապրենք մաքուր ու կուլտուրական: Մեր շեֆերը և խորհրդային ճարտարապետները պետք է ավելի մեծ չափով աջակցեն մեզ՝ կոլտնտեսական գյուղի բարե-կարգման գործում:

Որ որի վրա ուժեղացնելով մեր կոլտնտեսու-թյունները, հայտնաբերելով և քրքհան անելով դաշ-նակ կուլակի մնացորդները, խտացնենք մեր շարքերը՝ կոլտնտեսություն բերելով դուրս մնացած աշխատա-վոր մենատնտեսներին:

Մենք, հարվածային կոլտնտեսականների 2-րդ համագումարի պատգամավորներս, մրցման ենք դուրս գալիս միմյանց հետ և կոչ ենք անում՝ ստալինյան կանոնադրության դրոշի տակ մասսայական մի մըր-ցում սկսել կոլխոզ-կոլխոզի, բրիգադ-բրիգադի, շրջան-շրջանի հետ, այնպիսի մի մրցում, վոր իսկապես հա-վերժանա մեր աղատագրման փառապանծ տասըն-հինգամյակը:

ՊԱՅԳԱՐԵՅԵՔ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՅՆԱՅ-ՄԱՆ ՏՍՍՆՀԻՆԳԱՄՅԱԿԻ ՌԱՊՈՐՏ ՏԱԼՈՒ ՊԱՏՎԱՎՈՐ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՀԱՄԱՐ:

Մեր Խորհրդային Անդրկովկասը, Անդրկովկասի բոլշևիկների տոկուն և փորձված ղեկավար ընկ-ԲԵՐԻԱՅԻ գլխավորությամբ խոշոր հաջողություններ նվաճեց նավթի և բամբակի ճակատներում՝ արժանա-նալով Խորհրդային Միության գոհարի կոչմանը, դուրս գալով Միության ամենաառաջավոր մարզերի շարքը:

Կրկնապատկված յեռանդով, Հայաստանի բոլշևի-կյան կուսակցության և մեր սիրելի ընկեր ԽԱՆՁՅԱՆԻ

դեկլարություններ, լավագույն ցուցանիշներով դիմա-
վորենք մեր աղատագրման Հայաստանի տասնհինգե-
րորդ տարեբարձը:

Բացվում ե կոլտնտեսային պայծառ և ուրախ
գարունը: Դեպի գործ ընկերներ!

ՀԱՐՎԱԾԱՅԻՆ ԿՈՂՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱ-
ՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ 2-րդ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ՊԱՏ-
ԳԱՄԱՎՈՐՆԵՐ:

1. Ղամբուլի շրջանի Թոխանշալու գյուղի
«Կարմիր Հոկտեմբեր» կոլտնտեսություն
բրիգադի՝ ՇԱՀԲԱԶՅԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ:

2. Թալինի շրջանի «26 Կոմունարներ» ան-
վան կոլտնտեսության ֆերմայի վարիչ և
հովիվ՝ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ ՍՐԱՊ:

3. Վեդդի շրջանի «ԿԻՄ» կոլտնտեսության
նախագահ՝ ԱԼԻՅԵՎ ԱՂԱ:

4. Վաղպատի շրջանի «Կոմունիզմի բնա-
նիք» կոլտնտեսության բրիգադի՝ ՂԱՐԻԲ-
ՅԱՆ ՅԵՐՎԱՆԴ:

5. Աղբաբայի շրջանի «Նարիմանովի» ան-
վան կոլտնտեսության նախագահ՝ ՄԱՄԵ-
ԴՈՎ ԱՄԻՐ ՅՈՒՍՈՒԲ:

6. Հոկտեմբերյան շրջանի Մեծ Շահբաբ
գյուղի «Կարմիր ուղի» կոլտնտեսության
բրիգադի՝ ՊՈՂՈՑՅԱՆ ՅԵՂԻԱ:

7. Վեդու շրջանի ՄՏԿայանի դիրեկտոր՝
ԳՐԻՇԱ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ:

8. Ստեփանավանի Սարատովկա գյուղի կոլ-
տնտեսության կով կթող՝ ԺԱԲԻՆԱ:

9. Ստեփանավանի Սարատովկա գյուղի կոլ-
տնտեսության կով կթող՝ ՍՈՒԶԴԱՅԼՅԵՎԱ:

10. Սիսիանի շրջանի «Խոտերնացիոնար»
կոլտնտեսության նախագահ՝ ԱՎԱԳ ԴԱ-
ՆԻԵԼՅԱՆ:

11. Մարտունու շրջանի Զուլաքար գյուղի
ընկեր ԿԻՐՈՎԻ անվան ֆերմայի վարիչ՝
ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ՍԱՀԱԿՅԱՆ:

12. Լենինականի շրջանի Ղալթախի գյուղի
կոլտնտեսության նախագահ՝ ԳԼԱԽ ԱՖ-
ՐԻԿՅԱՆ:

ԴԵՊԻ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ԱՐՇԱՎ, ԴԵՊԻ
ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒԹՅՈՒՆ *)

Ա. ԽԱՆՋՅԱՆ

Կենտրոնական Կոմիտեն,—ասում է ընկ. Խան-
ջյանը,—վողջունում է ձեր առաջարկը՝ Հայաստանի
Խորհրդայնացման 15-ամյակի անվան արտադրական
արշավ սկսելու մասին: Միայն մի պայմանով՝ պե՛տք է
այնպես անել, վո՛ր հենց սկզբից վո՛չ մի հակասություն
չլինի ձեր խոսքի յեվ գործի միջև, վո՛չ մի հակասու-
թյուն ձեր այսուվա ընդունած կոչի յեվ վաղվա ձեր
գործի միջև:

Բոլշևիկյան աշխատանքի վոճի տեսակետից ան-
հանդուրժելի յե խոսքի և գործի անջատումն ու հա-
կասությունը: Գործի կաշեք այնպես, ինչպես վայել
և նոր գյուղի անվանի մարդկանց:

Ձեր ձայնը պետք է հասնի շրջան, գյուղ, կոլտըն-
տեսություն, պետք է հասնի մեր բոլոր կոլտնտեսա-
կաններին, արձագանք գտնի աշխատանքի բանակի
բոլոր ջոկերում ու ողակներում, արտադրական խան-
դավառության հզոր ալիք բարձրացնի մեր ամբողջ
յերկրով մեկ:

Յեթե այնպես զրվի գործը,—շեշտում է ընկ.
Խանջյանը,—վոր տեղերում, մեր աշխատանքի ու

*) Յեկույթ հարվածային կո տնտեսականների համաժողովե-
նական 2-րդ համագումարին մասնակցած Հայաստանի պատգա-
մավորների խորհրդակցությունում:

պայքարի բոլոր բնագավառներում գործով և վոչ թե թղթի վրա բանվորները, կոլտնտեսականները, բոլոր աշխատավորները մրցման դուրս գան, իսկական սոցիալիստական մրցման, մեր մեծ հաղթանակների 15-րդ տարեդարձը պատվով գլխավորելու համար,— յեթե այդպես կազմակերպվի գործը, ապա նեցեց այս գլխից կտեղի յե վստահ տեսել, վոր դուք այսօր խեղճ յեվ կառավորագույն նախաձեռնությունն հիմք դրիք:

Այս տարի հորեկյանական տարի յե Սորհրդային Հայաստանի համար: Հորեկյանները մեզ համար, բոլոր շէրիներին համար զորահավաքի միջոց են: Իսկական բոլշևիկյան զորահավաք պետք է ծավալել Հայաստանի բանվորների և աշխատավոր գյուղացիների ազատագրման ու հաղթանակների առաջիկա 15-ամյակի առթիվ և մասսաների լայն մոբիլիզացիայով ամրացնել այն նախադասները, ուր նեք եմք մնում, լուծել դեռ չլուծված յեվ իրենց լուծմանն սպասող խնդիրներ:

Դուք, բնկերներ, ասում եք բնկեր ԽԱՆՁՅԱՆԸ,— լսեցիք բնկ. Յակովլիվից ճապոնական, գերմանական գյուղի մասին— կապիտալիստական բոլոր յերկրների գյուղացիության ծանր ու թշվառ վիճակի մասին: Վերհիշեցեք Հայաստանի գյուղի դրությունը դաշնականների— իմպերիալիզմի այդ զործակալության սև տիրապետության որերին: Մատուցերիստների վայրենի ու դաժան սխրագործությունները, կուլակների կամայականությունը և սանձարձակ շահագործումը, ազգամիջյան կոտորածներ, ամիրական, արյուն, սով, համաճարակ, մահ,— ահա մի քանի գծերով դաշնակցական Հայաստանի պատկերը:

Սորհրդային Հայաստանի ազատ ու յերջանիկ բանվորը և կոլտնտեսականը բերկրալից սրտով գործի պետք է կաշեն նորանոր հաղթանակներով հավերժաց-

նելու իրենց ստրկական շղթաների խորտակման առաջիկա մեծ և ժողովրդական տոնը:

Զարիտի մոռանալ,— շարունակում է ընկ. ԽԱՆՋՅԱՆԸ, — վոր մենք գյուղում դեռ հետ ենք ֆեոդալիզմի դաշին Միսթյան առաջավոր մարզերից ու շրջաններից:

Անցյալ տարի մենք գյուղական աշխատանքներում կարողացանք դնել միայն վորոշ բեկման սկիզբ: Կուսակցության և ձեր բոլորի ջանքերով զգալի չափով ամրացավ կարգն ու կանոնը մեր կոլտնտեսություններում, համեմատաբար լավ բերք ստացվեց, բարձրացավ աշխտի արժեքը, բազմաթիվ կոլտնտեսականներ սկսեցին ապրել բարեկեցիկ ու կուլտուրական կյանքով: Սակայն, չնայած այդ ամենին, — ընդգծում է ընկ. ԽԱՆՋՅԱՆԸ, — մենք գյուղում դեռ տեսնե՞ս եմք մեղք:

Անցյալ տարի Հայաստանում միջին հաշվով մենք ստացել ենք յոթ ու կես—ութ ցենտներ բամբակ, մինչդեռ կարելի չէ և պետք է շատ ավելին ստանալ: Ահա, որինակ, այստեղ ներկա յեղող ընկ. Հովնաթան Շահբաղյանի բերեցողը դեռ անցյալ տարի մեկ հեկտարից ստացել է 19 ցենտներ: Անցյալ տարի հացահատիկների ցանքի միջին բերքը Հայաստանում հեկտարին 8 ցենտներից չանցավ, այն ժամանակ, յերբ առաջավոր կոլտնտեսությունների համար հեկտարից 15—20 ցենտներ հացահատիկային բերքը սովորական է: Անասնաբուծության բնագավառում մենք դեռ չենք անում այն ամենը, ինչ վոր միանգամայն հնարավոր ու անհրաժեշտ է: Այժմ շատ կոլտնտեսություններ ծնի և գարնանացանի այս պատասխանատու շրջանում կերի պակաս ունեն: Միթե այս ամենն արդյունք չեն այն բանի, վոր շատ կոլ-

տնտեսութիւններում դեռ գործը բողբիկորեն չէ կազմակերպւած, վոր դեռ բոլոր կոլտնտեսականներն, ինչպես պետք է, չեն հանդես բերում իրենց յեռանդը:

Մեր առաջ ամբողջ սրութեամբ խնդիր է դրւած, —ասում է ընկ. ԽԱՆՁՅԱՆԸ,—այս իսկ տարի թուաջ մղել մեր ցնցարար ցնց մնացող նյութերը—տուանմնապես անասնապահութիւնն ու այգեգործութիւնը, ցնց մնացող կոլտնտեսութիւններին հասցնել առաջադրեցիքն յեւ յամբողջ երկրագլխին Հայաստանը յեղբայրակից Ադրբեյջանի, Վրաստանի ու Միւսլիման մյուս առաջադրեցիքներին:

Այդպիսի արագ առաջընթացի համար բոլոր նախապայմանները կան. անցյալ տարվա մեր վոչ փոքր հաջողութիւնները մեզ ավելի ամուր ու համարձակ են դարձրել: Բացի դրանից, այժմ դուք ձեր ձեռքին ունեք կոլտնտեսութիւններն ամբացնելու ստալինյան կանոնադրութիւնը:

Մեր կոլտնտեսութիւններում գործը պիտի եւ տնտեսական գործի նոր կանոնադրութեան բոլոր սկզբունքներին տնեղ կիրառւան հիման վրա է այն ժամանակ սնուցական կոտորակի բարձր բերք, ռաւ մտադրեց յեւ առաջ կարգաւորել:

Այն ժամանակ մեր շրջանների մեծ մասում մենք կկարողանանք ավարտել այս տարի համատարած կոլեկտիւացումը:

Այնինչ շրջաններում դեռ դանդաղում են նոր կանոնադրութիւնն ընդունել և կիրառման մեջ դնել, հարմարեցնելով այն ամեն մի գյուղի կոնկրետ պայմաններին: Դուք մի ամիս է, վոր վերադարձել եք Մոսկվայից և անցել եք գործի: Յիս մեծ հետաքրքրութեամբ և ուշադրութեամբ լսեցի, թե ձեզնից ամեն մեկն ինչ է արել այս մեկ ամսվա ընթացքում:

Դուք, անկասկած, խրախուսելի գործ եք կատարել պատմել եք կոլտնտեսականներին Մոսկվայի, Մեծ Սալիկի և համագումարի մասին, ձեզ հետ բերել եք ու ձեզնից մի քանիսն արդեն սկսել են կիրառել Միւսլիման առաջադրեցիքն կոլտնտեսութիւններին փորձը: այն գյուղերում, ուր յեղել եք, առաջ եք բերել կոլտնտեսական շարժման վորոշ վերելք և այլն:

Այդ բոլորը լավ է:

Բայց յիս չեմ կարող չհեշտել,—ասում է ընկեր ԽԱՆՁՅԱՆԸ,—մի քանի թերութիւններ ձեր աշխատանքում:

Առանց խնդիրն այնպես դնելու, վոր կանոնադրութիւնը կոլտնտեսութիւնն քննվի ու ընդունվի հապճեպ կերպով, մենք հիմք ունեցինք սպասելու, վոր դուք Մոսկվայում կանոնադրութեան մշակման գործին, Մոսկվայի համագումարին մասնակիցներդ առաջին հերթին ձեր կոլտնտեսութիւններում պիտի քննեցիք ու ընդունեցիք կանոնադրութիւնը, ամենից հաջող կերպով դուք պիտի այն հարմարեցնեցիք ձեր կոլտնտեսութեան կոնկրետ պայմաններին, ամենից կարևոր ու գործնական լրացումները դուք պետք է անեցիք և ձեր որինակով ոգնեցիք շրջանի մյուս կոլտնտեսութիւններին:

Այդ առաջիկ չի արված: Այն կոլտնտեսութիւններին, ուր դուք աշխատում եք՝ միայն յերկուսն են առաջիկ ընդունել կանոնադրութիւնը, իսկ մնացած 5-ը դանդաղում են ու ձգձգում, մի բան, վորը վնասում է թե կոլտնտեսութեան գործունեացնին յեւ թե ուժեղացում է կոլտնտեսականների ցնամեղ ցնցարարութեան կազմակերպումը:

Դուք մեր կոլտնտեսական գյուղի ամենաառաջադրեցիքն անկախացուցիչներն եք: Դուք յեղաք Մոսկ-

վայրում, լսեցիք Միության ամենաառաջավոր կրկնող-
նիկներին, տեսաք մեր դարաշրջանի ամենամեծ մար-
դուն՝ ընկ. ՍՍԱԼԻՆԻՆ և խոսեցիք նրա հետ, հետևա-
պես մենք սպասում ենք, վոր դուք խիզախ կերպով գոր-
ծեք նախաձեռնեք, նորամուծություններ անեք սոցիա-
լիստական գյուղատնտեսության յեվ գյուղի կենցաղի մեջ:

Պատասխանեցեք, որինակ, հետևյալ հարցին,—ինչ
եք արել դուք ձեր գյուղերը ծառադարձելու ուղղու-
թյամբ: Ձեր խոսելու ժամանակ յես պատահական
կերպով չեք, վոր ձեզ հետապնդում էյի այդ հարցին
վերաբերյալ մասնամասնություններով: Յես պիտի
ասեմ, —մատնանշում ե ընկ. ԽԱՆՁՅԱՆԸ,—վոր ձեր
պատասխաններից, ձեր գործից այդ ասպարիզում գոհ
մնալ չի կարելի:

Յեթե դուք այստեղ պատմեյիք այն մասին, թե
ինչպես և ինչքան նոր այգիներ եք տնկում—ինչքան
ծիրանի, ինչքան տանձի, խնձորի, դեղձի տունկեր
եք արել, ինչքան ծառեր եք տնկել առուների և ճա-
նապարհների յեզրերին, ինչքան տարածություն վրա
հանգստի պարկ ու զբոսավայր եք հիմնել և այդպի-
սով փարթամացնելու, գեղեցկացնելու, կուլտուրական
դարձնելու համար կոլտնտեսական գյուղը, մենք
հրճվանքով կողջունեյինք ձեր այդ քայլը և կհանձ-
նարաբեյինք Հայաստանի բոլոր կոլտնտեսություն-
ներին՝ ձեր այդ որինակով նոր նվաճումների հասնել,
մեր գյուղի հինավուրց գորշ դեմքը հիմնովին փոխե-
լու ասպարիզում:

Թե ձեր յեղութներից և թե այն կոչից, վոր
դուք մի քիչ առաջ կարդացիք այստեղ, յես այն տը-
պավորությունն ստացա, վոր այգեգործությունն ելի
անհրաժեշտ չափով ուղղորդություն չեք դարձնում:

Իհարկե, բավական կառնվորագույն կուլտուրա յե,—

ընդգծում ե ընկեր ԽԱՆՁՅԱՆԸ,—ողտագործելով մեր
բոլոր հնարավորությունները և այնպիսի խոշոր մի
արտոնություն, վորպիսին բամբակագործ կոլտնտեսու-
թյուններին այս տարի հարկից ազատելն ե, պե՛տե
լայնացնել ու բարելավել բամբակի մշակույթը յեվ ամե-
նափչը, պլանով նախատեսվածից գեթ 15 անոս ավելի
բամբակ թալ յերկրին: Այդ ձեր առաջին գործն ե—
պատվի գործը:

Բայց վոչ վոք չի կարող ասել, թե այգեգործու-
թյունը պակաս կարևոր ե մեր յերկրի համար: Առհա-
սարակ, սխալ ե այդ արժեքավոր կուլտուրաներն իրար
հակադրելը: Յեվ ով վոր ասում ե, թե յես բամբակա-
գործությունամ եմ զբաղված և այգեգործությամբ հե-
տևելու հնարավորություն չունեմ, կամ ընդհակառա-
կը, նա առաջավոր կոլտնտեսական չե:

Ահա, որինակ, մեր առաջավոր բրիգադիր ընկեր
Յերիանդ Ղառիբյանի գյուղը (Վերին Խաթունարև) .
այդտեղ պատերազմից առաջ 20 հեկտար խաղողի այ-
գի յե յեղել: Վերջին տարիներս մնացած ե յեղել 2
հեկտար, այն ել անմշակ մնալով փչացել ե:

Խաթունարևցիները զարկ են տալիս բամբակա-
գործությունը, բայց այգեգործությունն խսպառ մո-
ռացությունն են տվել: Բայց չե՞ վոր նրանց գյուղում
կարելի յե վոչ թե 20, այլ ավելի շատ այգի ունե-
նալ ամենևին չֆրասելով բամբակագործությունը:

Անհրաժեշտ ե,—ասում ե ընկ. ԽԱՆՁՅԱՆԸ,—այս
գարնանը, ինչքան կարելի յե, շատ նոր այգիներ ու
ծառաստաններ գցել, հանգստի պարկեր ու զբոսա-
վայրեր հիմնել, այնպես անել, վոր մեր գյուղը, վոր
դեռ բավական տխուր արտաքին ունի, չըջապատվի
փարթամ կանաչով ու ծառերով: Այդ վոչ միայն խոտը

սնհասկան, այլով կուլտուրական գործ ե, վոր պեժք ե նախաձեռնիլ բոլոր գյուղերում:

Անցնելով գարնանացանի հարցերին՝ ընկ. ԽԱՆ-ՋՅԱՆԸ ցույց ե տալիս հիմնական թերութիւններն այդ բնագավառում: Բոլշեիկյան գարնանացանի լայն ծավալման որերը վրա յեն հասել.— ասում ե ընկ. ԽԱՆՋՅԱՆԸ,—իսկ մեր շատ շրջանները դեռ դանդաղ են շարժվում: Անբավարար վիճակումն ե մեքենաների վերանորոգումն ու պատրաստումը Աղբաբայի, Կոսայի, Կիրովականի, Սիսիանի ե մի շարք այլ շրջաններում: Սերմագտման ասպարիզում առանձնապես հետ են մնում Արթիկը, Կոսայը ե ուրիշ շրջանները:

Վերցրեք բերքաւորութեան համար վճուական նշանակութիւն ունեցող այնպիսի գործոն, վորպիսին հողերի պարարտացումն ե: Տեղերին տրված պարարտացման պլանները, ճիշտ ասած, չնչին են, բայց դրանք ել դեռ չեն կատարված: Մինչև այժմ պարարտացման պլանները միայն 15—20 տոկոսով են իրագործվել: Մեր մի շարք շրջաններում (որինակ Ղաւմարուն, Հոկտեմբերյան ե այլն) ստացված հանքային պարարտանյութի մի գգալի մասը դեռ պառկած ե մնում ՄՏԿ-ի պահեստներում: Կոլտնտեսութիւնները ժամանակին չեն ստանում ե դաշտ չեն փոխադրում: Իսկ գոմաղբի ու ամեն տեսակ աղբի ոգտագործման շուրջը շարժում չի նկատվում: Դժբախտաբար մեր գյուղերը դեռ աղբից հարուստ են: Մինչդեռ ձեզնից վոչ մեկը (բացի ընկ. ՅԵՂԻՍ ՊՈՂՈՍՅԱՆԻՅ, վորի կոլտոջը նախատեսված 40 հեկտարի փոխարեն պարարտացրել ե 90 հեկտար) դեռևս կոլտնտեսականներին վտարի չի հանել գյուղերն ամեն տեսակի աղբից մաքրելու ե դաշտ փոխադրելու համար: Այդ դանդաղաբարժութեանը պետք ե անմիջապես վերջ

տալ ե լիովին ոգտագործել առատ բերքի այդ աղբյուրը, վորով միաժամանակ գյուղերը կմաքրվեն աղբից:

Ուշագործելու ե սրելով անասնապահութեան հարցերի վրա, ընկ. ԽԱՆՋՅԱՆԸ ասում ե, վոր չես կարող հիացմունք չզգալ, յերբ լսում ես այստեղ նստած ընկ. ՍՐԱՊ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԻ նման պարտաճանաչ ու անձնվիր անասնապահին: Վոչ անցյալ տարի ե վոչ ել այս տարի նա վոչ մի անասունի ե վոչ մի մատղաշի կորուստ չի տվել:

Բայց, դժբախտաբար, դեռ բոլորը չեն սովորել ընկ. ՍՐԱՊԻ նման պայքարել անասնապահութեան զարգացման համար. դեռևս տասնյակ ֆերմաներ ունենք, վորոնք հենց այժմյանից արդին մատղաշի 5—10 տոկոսի կորուստ են տվել: Հատկապես մեծ կորուստներ են ունեցել Լեւոնականի, Վեդիի, Աղբաբայի, Միկոյանի շրջանները:

Մեր խնդիրն ե՝ խաղաղ վերացնել մատղաշի կորուստը, անասունները հաջող ու անվնաս գարուն դուրս բերել, կազմակերպել արոտների ոգտագործումը կուլտուրական ձևով ե բոլոր ֆերմաները հասցնել ընկ. ՍՐԱՊԻ ֆերմային:

Մի բան լավ հիշեցեք,—մատնանշում ե ընկ. ԽԱՆՋՅԱՆԸ,—վոր մենք այժմ ապրում ենք այնպիսի որեր, վորոնք վճում են վողջ տարվա բախտը: Մենք ահագին հերկ ունենք կատարելու ե այն ել վոչ այն ձևով, վոչ այն վորակի, ինչ անցյալ տարիներն եր: Մենք պետք ե հերկենք վոչ այնպես, ինչպես, որինակ՝ Արթիկի ընկերներն են հերկում—բուկրով, սողը ու հապճեպ,—այլ կորպուսային գութաններով, խորը, ուշադիր ե խնամքով:

Մենք այս տարի բոլոր տարիներից ցած բերք պիտի

ստանաճի յեվ ԱՌՀՈՍԱՐԱԿ ԺՈՂՈՎՐԳԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒ-
ԹՅԱՆ ԲՈՒՈՐ ՀՅՈՒՎԵՐՈՒՄ ԲՈՒՈՐ ՏԱՐԻՆԵՐԻՅ ԱՎԵ-
ԼԻ ՄԵՆ ԹԱՓՈՎ ՊԵՏԻ ԱՌԱՋ ԳՆԱՆՔԻ Իսկ այդ կլի-
նի այն դեպքում, յեթե ձեր կոչը, ձեր նախաձեռնությունն
արձագանք գտնի մեր կյանքի բոլոր տեսակներում,
վոչ միայն կոյսոգներում, այլևս համբերում, զործարան-
ներում, դպրոցներում, կույսուրացի յեվ մնացած բոլոր
բնագավառներում, լայն մասսաների մեջ:

Այն մրցութայնը, վորի սկիզբը դնում եք դուք
այսօր, ՊԵՏՔ Ե ՄԱՍՆԱԿՅԻ ՎՈՂՋ ՅԵՐԿԻՐԸ, ՄԵՐ
Կյանքի բոլոր բնագավառներում աշխատողները կոնկ-
րետ պարտավորություններ պետք ե վերցնեն իրենց
վրա, մասնակցեն 15-ամյակի արտադրական արշա-
վին ե հերոսական գործով դիմեն դեպի փառապանծ
15-ամյակը: Այդ 15-ամյակը,—վերջացնում ե իր խոսքն
ԸՆԿ. ԽԱՆՋՅԱՆԸ,—ժողովրդական մեծ տոն ե լինելու
յեվ այդ համդեսի առաջին շաբաթում կգեան նրանք,
մեր յերկրի այն անվանի մարդիկ, վորոնք իրենց անձ-
նվեր աշխատեցնով առաջնություն կտանեն արտադրական
այն մեծ արեւովում, վորն սկսում եք դուք այսօր:

ՋԻՆՎԱԾ ՍՏԱԼԻՆՅԱՆ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅԱՄԲ ԳՐՈՂ ՍԿՍԵՆՔ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԴԱՇՏԵՐՈՒՄ

Մ. ՅԵՆԳԻՐԱՐՅԱՆ

Ընկեր Յենգիբարյանն իր յելույթի սկզբում ընդ-
գծեց այն հսկայական նշանակությունը, վոր ունի
հարվածային կոլտնտեսականների յերկրորդ համադու-
մարը կոլտնտեսական շարժման հարաճուն վերելքի
համար ե նշեց, վոր արտելի նոր կանոնադրությունը,
վոր ամփոփել ե մեր լավագույն կոլտնտեսությունների
հսկա փորձը ե մշակվել մեծ Ստալինի անմիջական
մասնակցությամբ, պետք ե նոր ե մեծ թափ հաղորդի
մեր վողջ կոլեկտիվ շարժմանը ե կոլտնտեսական լայն
մասսաներին պետք ե պայքարի հանի՝ բարձր բեր-
քատվության համար:

Այդ պայքարում համադումար գնացած կոլտնտե-
սականները—մեր գյուղի առաջավոր մարդիկ պետք ե
առաջավոր դերքերում լինեն: Այդ տեսակետից մո-
տենալով խնդրին, ընկեր Յենգիբարյանն ասում ե պատ-
գամավորներին, վոր չնայած նրանց կատարած մեծ,
դրական գործին, այն ամենը, ինչ վոր նրանք կարող
եյին անել Մասկվայից վերադառնալուց հետո, դեռևս
չեն արել: Որինակ,—ասում ե նա,—այն գյուղերում,
որը աշխատել ե վաղապատի Սաթուհնարի կոլտնտեսու-
թյունից՝ ընկ. Յերվանդ Ղարեբյանը, թույլ ե կոլտնտե-
սությունների աճումը, դանդաղ ե ընթանում կանոնա-

դրուեթ յունը քննելու, մշակելու, տեղական պայմաններին հարմարեցնելու և ընդունելու գործը: Կանոնադրութիւնը դեռ չի ընդունւած անգամ իրեն— Խաթունարխի կողմնակիցութիւնում: Լավ կլինէր, վոր թե նա և թե դուք բոլորդ— շրջանի ակտիվի հետ միասին, ակզբում մի կողմնակիցութիւնում որինակելի կերպով անցկացնելիք կանոնադրութիւնը, ցույց տալիք, թե կանոնադրութիւնը տեղական կոնկրետ պայմաններից բըղխող ինչպիսի՞ լրացումներ կարելի յե անել, դիմելիք այդ փորձով մշտանելին, վորպէսզի այդ որինակով գործը կազմակերպվեր նաև մշտա գլուղերում:

Հապճեպութիւն այդ գործում, վորպիսի յերևույթ նկատվում ե Ղամարլի շրջանի մի քանի կողմնակիցութիւններում, իհարկե, պետք չե: Բայց դանդաղելն ել քննա ե. մենք արդեն ցանքի յեռուն շրջանն ենք մտնում, սակայն կանոնադրութիւնն ընդունած կողմնակիցութիւնները մատերի վրա կարելի յե հաշվել: Այդ գործը պետք ե լրջորեն ու մտածված առաջ մղել:

Դուք Մոսկվայում տեսաք, թե համագումարի մեկ յերրորդ մասը կազմող հարվածային կողմնակիցներն ինչպիսի մեծ ակտիվութիւնով եյին մասնակցում համագումարի աշխատանքներին, լսեցիք, թե ինչպիսի մեծ գործ են արել նրանք: Բայց հարց ե ծագում, կարողացել ենք մենք արդյոք ձեզ հետ միասին, մեր բոլոր կողմնակիցներին մասնակցի դարձնել մեր նոր կյանքի կանոնադրութիւն քննութիւնը և ընդունման գործին: Դժբախտաբար, վոչ, ընկերներ:

Անհրաժեշտ ե հենց այժմյանից, հենց կանոնադրութիւնը մշակելու առաջին որից այնպէս անել, վոր կինը բռնի մեր վողջ կողմնակից կյանքի մեջ այն մեծ տեղը, վոր հատկացրեց դեռ հարվածային կողմնակիցներին առաջին համագումարում մեր մեծ առաջնորդ՝ ընկեր ՍՏԱԼԻՆԸ:

Մ. ՅԵՆԳԻԲԱՐՅԱՆ

Հ. Կ. (Բ) Կ. ԿԵՆՏԿՈՄԻ ԳՅՈՒՂԵՐՈՄԵՆԻ ՎԱՐԻՉ

Այն փորձը,—ասում ե ընկեր Յենգիրարյանը,—
Վոր դուք ստացաք Մասկվալում՝ Միության առաջավոր
կոլտնտեսականներից, պետք ե կիրառեք ձեր ե ձեր
շրջանների կոլտնտեսություններում: Ձեզանից յուրա-
քանչյուրը գործն այնպես պետք ե դնի, հողի մշակու-
թյան ե անասնապահության մեջ այնպիսի նորոժոժու-
թյուններ պետք ե անի, վոր այն բրիգադը, այն կոլ-
տնտեսությունը, այն ֆերման, վոր ղեկավարում ե
նա, ինքն ամենից առաջավորը լինի, որինակելին—իր
շրջակայքի կոլտնտեսականների մեջ, նրանց փորձ մա-
տակարարողը: Այդ տեսակետից, գովելի յա Թալինի
պատգամավոր ընկեր ՍՐԱՊԻ գործը: Նա վոչ մի վոչ-
խարի, վոչ մի գառան կորուստ չի տվել: Նա իր այդ կեն-
դանի գործով բաց ճակատով ե այսոր ներկայացել Կեն-
տրոնական Կոմիտե, նա բարձր ե պահում համամիու-
թենական համագումարի պատգամավորի իր պատվա-
վոր կոչումը:

Անցնելով կանոնադրությունն ընդունելու ե կի-
րառելու կոնկրետ խնդիրներին, ընկեր Յենգիրար-
յանը կանգ ե առնում կոլտնտեսականների անհատա-
կան ե հասարակական շահի զուգակցման խնդրի վրա:

—Վոմանք,—ասում ե ընկեր Յենգիրարյանը,—վոչ
միայն կոլտնտեսություններում, այլև շրջանային ղե-
կավար մարմիններում մոռանում են կամ լրիվ չեն
ըմբռնում ՀամԿ(բ)Կ 17-րդ համագումարում ընկեր
ՍՏԱԼԻՆԻ կողմից արտելի մասին տրված հանճարեղ
խոսքերի խորն իմաստը:

«Այժմ բոլորն ել ընդունում են,—ասում ե րե-
կեր ՍՏԱԼԻՆԸ,—վոր ներկա պայմաններում արեւելք
կոլսնեստային շարժման միակ նիւս ձեռն ե յիվ այդ
միանգամայն հասկանալի յե.

ա) արեւելք նիւս ե զուգակցում կոլսնեստակա-

ների անձնական, կենցաղային շահերը նրանց հա-
սարակական շահերի նե՛ս.

բ) արեւելք հաջողութեամբ հաւաքեցնում է անձ-
նական, կենցաղային շահերը հասարակական շա-
հերին, դրանով իսկ հեռացնելով յերեկվա մեծաքն-
սեաների դատարարականը՝ կոլեկտիվիզմի վոգուի»:

Արտելը, հետեւապես և նոր կանոնադրութեանը
հանդիսանում է կոլտնտեսականի անձնական և հասա-
րակական շահերի վոչ թե հասարակ գուգակցումը, այլ
նախատեսում է կոլտնտեսականի անհատական շահի
հաւաքեցնումը կոլտնտեսութեան ընդհանուր շահին,
նպատակ ունենալով հեշտացնել նրա դատարարականը
կոլեկտիվիզմի վոգով, իսկ այդ հարմարեցումը և դաս-
տիարակումը մի քանի որովա գործ է, — դա համբերա-
տար, համառ և տեական աշխատանք և պահանջում,
պահանջում է համբերատար կերպով դատարարակել յե-
րեկվա մանր հողագործին, վերափոխել նրա հոգեբանու-
թեանը: Այդ տեսակետից մոտենանք, որինակ, կոլտն-
տեսականի այդու և տնամերձ հողի հարցին: Մի շարք
տեղերում, վորտեղ կանոնադրութեամբ պահանջվելիք
մի քառորդ հեկտարը տալու լիովին հնարավորութեան-
ներ կան, նախագծում ելին տալ քառորդից պակաս,
դա, իհարկե, կոպիտ սխալ է:

Վերցնենք մի այլ տեսակի դեպք:

Մի քանի տեղեր կոլտնտեսականին լիովին բա-
վարարում են բամբակի արգավանդ հողերով, առանց
մտածելու այն մասին, թե ինչպես պետք է կատարվի
կոլտնտեսութեան բամբակի ցանքի պլանը: Կամ, ինչ-
պես Աշտարակում են մտածել, կարծեմ վորոշել ելին
կոլտնտեսականներին տնամերձ հող տալու համար
կոլտնտեսութեան հիմնական աղբյուրը կազմող խաղողի

ալյոն բաժան-բաժան անել: Այստեղ արդեն ընկնում
են հակառակ թեքման մեջ:

Մյուս կարևոր հարցը՝ կոլտնտեսականի սեփական
անասունների հարցն է: Բամբակագործական շրջան-
ներում շատերը մեկից ավելի կովեր ունեն և խոսում
են այն մասին, վոր փոխարինեն վոչխարը յերկրորդ
կովով: Դա սխալ է, ընկերներ: Մենք պետք է զար-
գացնենք անասնապահութեան բոլոր ճյուղերը, նույն
թվում և վոչխարաբուծութեանը: Անհրաժեշտ է մտա-
ծել այն ձևի մասին, վոր կապահովի վոչխարաբուծու-
թեան զարգացումը նաև դաշտային շրջաններում:
Այդ հարցը, իմ կարծիքով, հաջող են սկսել լուծել
Քաթուհարիի ընկերները, վորոնք մտադիր են յերկու
կովի փոխարեն մեկ լավ գոմեշ պահել. այդ պետք է
խրախուսել, քանի վոր մի գոմեշը մոտ յերկու կովի
չափ յեկամուտ է տալիս և ամեն տեսակետից ել (կե-
րի, կլիմայի) ոգտակար է պահել դաշտային շրջան-
ներում: Այստեղ, իհարկե, խոսքն այն գոմեշների մա-
սին է, վորոնք կաթնատու անասունների դեր են կա-
տարում, այլ վոչ թե նրանց, վոր մի քանի տարի
կաթ էն տալիս և ոգտագործվում են իբրեւ լծկան
անասուն և, վորպես այդպիսիք, յենթակա յեն համայ-
նացման:

Ապա ընկեր Յենգիբարյանն ասում է, վոր անձ-
նական և հասարակական շահի ճիշտ, բոլորակյան
գուգակցումը պահանջում է կոլտնտեսականների անձ-
նական անասունները կերով ապահովելու հարցը լուծե-
լիս վոչ թե անջատել, այլ սերտեմ կապել կոլտնտե-
սական կոլտնտեսութեան տեխնիկայի նե՛ս: Կոլտնտե-
սականը պետք է յուր անասունի կերն ստանա վոչ
թե կոլտնտեսութեանից անկախ, այլ յուր աշխորի
շիմաց:

Վերջում ընկեր Յենգիրարյանն ասում է,—պատահական չէ, վոր տեղերում կանոնադրությունը քրննելիս, թե՛ շրջանային աշխատողների, և թե՛ կոլարնտեսականների ուղադրությունը կետրոնանում և կոլտեսականի անձնական և հասարակական շահի դուգակցման խնդիրների վրա, վորովհետև այդ խնդրիճիշտ բուծումը, այսօր կոլտեսության ամրապնդման բանային և հանդիսանում։ Սակայն, դա չի նշանակում, վոր ինչպես հաճախ նկատվում է, պետք է մոռացության տալ կամ յերկրորդ պլանի վրա քաշել կանոնադրության 6-րդ կետը, ուր ասված է այն պարտականություններ իմնեքի մասին, վոր ստանալով հողը, վերցնում է իր վրա կոլտեսությունը պետության հանդեպ։ Այստեղ է, ընկերներ, առում և ընկեր Յենգիրարյանը, վոր դուք պետք է հայտարարեք կոլտեսության այն բոլոր կենդանի ուժերը, հավաքեք նրանց բոլոր առաջադրանքները, վորպեսզի ավելի կոնկրետ ծրագիր կազմեք և գործի անցնեք ցանքսաշրջանառություն կիրառելու, խոր հերկ և ցել անելու, պարարտացնելու հողը, արմատախիլ անելու մոլախոտերը, անելու Եղորդ, ինչ վոր անհրաժեշտ է հողը լավացնելու լիակատար և անհրաժեշտ։ Այստեղ է, վոր պետք է նախատեսենք և կոլտեսության կուլտուրական վերելքի խնդիրները՝ բաղնիքի, ծառատունկի, ծաղկանոցի, վարսավիրանոցի և այլն։

Այդ խնդիրների շուրջը կոնկրետ կետեր պետք է մտցնել կանոնադրության մեջ, յեղեկելով տեղական պայմաններից, ներգրավելով այդ հարցերի քննման մեջ բոլոր կոլտեսականներին և բոլոր կոլտեսատերերին, վորոնք պետք է կոնկրետ պարտականություն վերցնեն և այդ պարտականությունը կատարեն ազնվորեն ու պատվով։

Անհրաժեշտ է այդ հարցերը մեծ ուշադրությամբ մշակել և նախատեսել կանոնադրության մեջ։ Այդ արտադրական հարցերի քննարկումը պետք է սերտորեն կապել մեր այսօրվա խնդիրների և առաջին հերթին գարնանացանի խնդիրների հետ։ Պետք է ուղղակի ասել, վոր գարնանացանի նախապատրաստման գործը շատ տեղերում ընթանում է վոչ բավարար թափով։ Հատկապես թույլ են ընթանում գարնան աշխատանքների վորակի ապահովման խնդիրները, վորից կախված է մեր բերքատվությունը։

Թույլ է, չափազանց թույլ քիմիական և տեղական պարարտանյութերը դաշտ տեղափոխելու գործը, միշտ տեղերում սերմացվի գտումը և ախտահանումը։ Դարնանացանի առաջին որերին գտնվեցին կոլտեսություններ, ինչպես, որինակ, Դավալուն, Ավարը, վորտեղ ցանում եյին աշնան հերկի վրա, առանց կրկնավար անելու, վորտեղ չեյին հետևում տրակտորների աշխատանքի վորակին, իսկ ՄՏԿայանի 1-ին բրիգադը վարում էր 12 սանտիմ. խորությամբ։ Այդ մասին դուք բոլորը կարգացիք մեր վորոշումը։ Դա պատիվ չի բերում մեզ. մենք պետք է բոլորս պախարակենք գարնանացանի վորակը վիժեցնողներին և ստիպենք իրենց հետագա մշակությամբ շտկել այդ սխալները,

Հատկապես այս տարվա գարնանացանը մեզ հաժար սովորական գարնանացան չէ։ Այս գարնանացանով մեր գյուղատնտեսությունն սկսում է մեր հորեյանական հաղթանակի 15-րդ տարեդարձի գյուղատնտեսական աշխատանքները։ Այդ տեսակետից, մենք վորջուցում ենք ձեր պայծառ նախաձեռնությունը՝ արտադրական արշավը, և ամեն կերպ կողմնենք ձեզ, վոր այդ արշավը արձագանք գտնի ամեն տեղ։

Վերջում ընկեր Յենգիրարյանը հույս է հայտնում,

վոր հարվածային կոլտնտեսականները, հատկապես 2-րդ համագումարի պատգամավորները, ստալինյան կառնուադրուքովը զինված՝ կկարողանան հաջող պայքարել և առաջավոր շարքերում լինել ամբողջ արջավիժնի թացքում: Ընկեր Յենգիրարյանը հույս է հայտնում, վոր նա այդ հաղթանակների մասին կլսի արդեն մեկ ամսից հետո այն հանրապետական ռադիո-կանչի ժամանակ, վոր կազմակերպելու յն կենտկոմի Գյուղրա-ժինը և վորտեղ պատգամավորները կպատմեն, թե ինչպես են իրենք իրագործում իրենց կոչը:

ՄԵՐ ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՅԼԵՐԸ ՄՈՍԿՎԱՅԻՑ ՎԵՐԱԴՍՈՒՆԱԼՈՒՅ ՀԵՏՈ

ՀԱՐՎԱԾԱՅԻՆ ԿՈԼԵՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ 2-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ՊԱՏԳԱՄԱ-
ՎՈՐՆԵՐԻ ԽՈՍՔԸ

ԿՈԼԽՈՋՆԻԿՆԵՐԸ ԶԵՌՔ ԵՆ ԲԵՐՈՒՄ ՎՈՋԽԱՐ ՅԵՎ ՄԵՂՈՒ

ՍՐԱՊ ԴՐԻԳՈՐԵԱՆ

Մոսկվայից վերադառնալուց հետո, յերբ գյուղերում խոսեցի կանոնադրության մասին, առաջին արդյունքն այն յեղավ, վոր կոլտնտեսականներն ուրախացած՝ սկսեցին անասուններ գնել: Միայն մի գյուղում 11 տնտեսություն — ամեն մեկը 2—3 վոչխար գնեց: Գնում են նույնիսկ թանգ գներով — նույնիսկ հատը 10—12 փութ ցորենով:

Մեր կոլտնտեսականներից շատերը մեղու ունեն: Ով եւ վոր չունի, գնում է Աշտարակի Ինաքու գյուղից: Այնպես վոր, մեղուների թիֆը այս տարի կոլտնտեսականների մոտ կշատանա:

Կոլտնտեսականների անասունների կերը մեծ մասամբ կոլտնտեսությունը կհոգա: Մենք ունենք 40 հեկտար ցանք, այս գարնանն եւ բավական տարածություն կցանենք: Դրա բերքի վորոշ մասը մտադիր ենք տալ կոլտնտեսականներին, ըստ նրանց աշխուրի:

Բացի դրանից, Ղարարուհունում մեզ ձմեռային արոտ են հատկացրել. այնտեղ 600 վոչխարի և 400 գառի համար կառուցել ենք առանձին-առանձին գոմեր: Ուրեմն վոչխարը ձմեռը կարածացնենք և այն խոտն ու դարձանը, վոր ամեն տարի տալիս ելինք վոչխարին, կբաժանենք կոլտնտեսականներին:

Համագումարից վերադառնալուց հետո մի կողմից կանոնադրութ յուեն հմ մասսայականացրել, մյուս կողմից ել ավելի յեմ բարելավել վոչխարի խնամքը: Ծինը մեզ մոտ հաջող և կազմակերպված: Մինչև մարտի 27-ը ծնել են 65 վոչխար ու այծ, վորից ստացել ենք 70 գառ և ուլ: Այս սարի վոչ մի վոչխարի յեմ գառի կորուստ չեմ սվել: Առեմք տնցյալ սարի յեմ կորուստ չենք սվել. ինձ հաճանում 163 մայր վոչխարից սարվա վերջին հաճանեցի 168 գառ:

Մեր ունեցած 63 կովերն ել հղի ելին, նրանցից վոչ մեկը սեռչ չի մնացել: Այժմ ծնել են 56-ը յեմ բուրի հորքերն ել առողջ են:

Ընդ. ԽՈՆՁՅԱՆԸ բացականշում ե՝ «Կեցցես, իսկապես արժանի ելիր Մոսկվա գնալու»:

Գառների կորուստ չի լինում, վորովհետև մենք հովիվներով շարունակ գիշեր-ցերեկ վոչխարների մեջ ենք, ծնեցնում ենք խնամքով, ծնողներին տանում ենք ծնարան, ծնելուց յերեք որ հետո գառներին տանում ենք առանձին տեղ, ուր մնում են 8 որ, ապա միացնում ենք գառների հոտին:

Մի բան ել մեզ մոտ լավ և. բոլոր նիհար անասուններին առանձնացնում և առանձին կեր ենք տալիս:

Վերջում պետք և ասել հետևյալը: Անցյալ տարի ինձ տված 75 կիլոգրամ պլանի գիմաց ամեն վոչ-

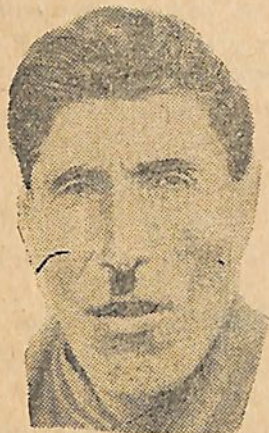
խարից տվի 82 կգ. կաթ, իսկ այս տարի կտամ 90 կգ.: Գառան կենդանի քաշն ըստ պլանի պետք և լինեք 32 կիլոգրամ, տվինք 36 կիլոգրամ, իսկ այս տարի կտամ 38 կիլոգրամ: Ծիշակների քաշը պլանով պետք և լինեք յուրաքանչյուրինը 45 կիլոգրամ, տվինք 59 կիլոգրամ, այս տարի կտանք 60 կիլոգրամ:

Ահա իմ հաստատ խոսքը:

ՅԵ ԻՆՉՊԵՍ ՍԿՍԵԼ ԵՆՔ ԱՇԽԱՏԵԼ ՆՈՐ ՁԵՎՈՎ

ՄԱՀԱՐԱՅՈՎ ՅՈՒՍՈՒՅ

Իմ գեկուցումից հետո մեր գյուղում՝ Ղարաչանթալում, կոլտնտեսություն ընդունվեցին 14 աշխատավոր մենատնտես: Հետևյալ ուրը 16 հարվածային կոլտնտեսականներ հայտնեցին, վոր այս գարնանն իրենք նոր, կուլտուրական բնակարաններ են կառու-

ցելու: Այդ բնակարանների նախագծերն արդեն պատրաստ են:

Մենք վորոշեցինք բաղնիս ունենալ: Իրա համար պատրաստել ենք շինանյութեր, հատկապես նույնպես պատրաստ են: Գյուղը մաքրեցինք ու կարգի բերինք: Շատ ենք իրենց համար արտադրանքներ են կառուցել: Շուտով մենք կսկսենք ծառատունկը: Տնկելու յենք 2000 ծառ: Ծառազարդվելու յեն նաև մեր կոլտնտեսականների բոլոր տնամերձ հողերը:

Մոսկվայից վերադառնալուց հետո նոր ստալինյան կանոնադրության հիման վրա մենք ավելացրինք մեր լծկան անասունների թիվը: Գնել ենք 13 լավ յեզ, գնեցինք նալել 1 շարժացան, 4 նոր գուրան, շորաներ և այլն: Մի բանի կոյսնեստականներ նոր կովեր ու վոյսարներ են գնել:

Հաջող ենք կազմակերպել անասունների ծնի գործը: 700 մայր վոյսարներից արդեն 350-ը ծնել են, վորոնք սվել են 390 առողջ ու կայտառ գառներ: Վոյ մի գառ վոյ միայն չի փչացել, այլև չի նիվանդացել: 67 կովերից ծնել են 40-ը: Նրանք նույնպես լավորակ հորթեր են տվել, բայց մի կով վիժել է: Ամենափոքր ու թույլ հորթի քաշը նոր ծնված ժամանակ 16 կիլո յեր, իսկ այժմ՝ 35 կիլո: Առաջնակարգ հորթերն արդեն կշռում են 50 կիլոյից ավելի:

Մենք վորոշում ընդունեցինք անասունների աղնվացման ճանապարհով բարձրացնել նրանց կաթնատվությունը. այդ նպատակով վերջերս գնեցինք «շվից» ցեղի մի լավ ցուլ:

Մենք վորոշել ենք կովից ստանալ 13 ցեխներ, վոյսարից 90 կիլո: Այդ հնարավոր է մեղ մոտ: Այդ մենք կանենք:

Մի քանի խոսք ել մեր հարևան գյուղերի մասին: Այն բոլոր 10 գյուղում (Ղարաչանթա, Ողջողլի, Ղարամամադ, Գյուլլի-բուլաղ, Ամասիա, Շորաբադ, Չախմախ, Թափաբոյ, Մաղարաջուղ, Եյլարողլի), ուր յես գեկուցում տվեցի յերկրորդ համադումարի արդյունքների մասին, կոյսնեստություն ընդունվեցին 100-ից ավելի մենասնեսաներ: Եյլարողլի գյուղում մինչ այդ կոլտնտեսություն չկար: Յերը ինքս մանրամասն պարզաբանեցի նոր կանոնադրության բոլոր կետերը, մի քանիսը բացականչեցին.

—Մենք ել ենք ուղում կոլխոզ ունենալ:

Յել այդ ուն Եյլարողլում կազմակերպվեց նոր կոյսնեստություն, վորի մեջ մոտան 10 աշխատավոր մենատնտես:

ՀԵՐԿԵ ՊԱՏՐԱՍ Ե, ՀՈՂԸ ՊԱՐԱՐՏԱՑՎԱԾ

Ա.ԻՅԵՎ, Ա.ՂԱ.

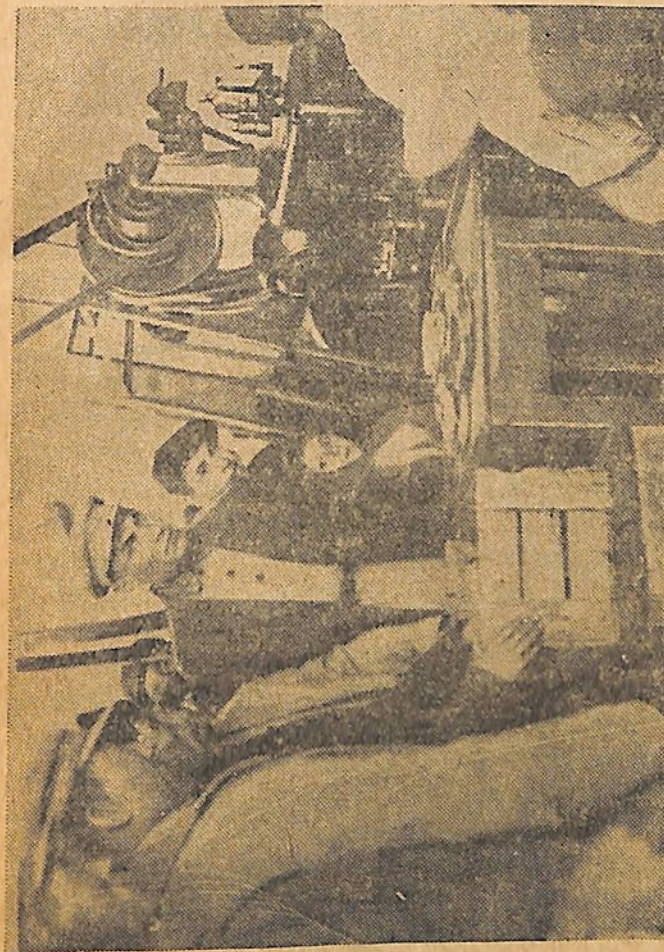
Մոսկվայից գալուն պես անցա մեր շրջանի գյուղերը: Յեղա 12 գյուղում և խոսեցի կանոնադրության մասին, ընկ. ՍՍՍՀԻՆԻ ուշադիր վերաբերմունքի և նրա ցուցումների մասին: Բոլոր գյուղերում ել կոտնտեսականները կանոնադրությունն ընդունում են մեծ ուրախությամբ: Մի բան խակույն աչքի ընկավ:

Թուրք կոտնտեսուհին, վոր դժվարանում եր ժողով գալ, այժմ գալիս և: Վեղիում, որինակ, կանոնադրությունը քննող ժողովին մեծ թվով գեղջկուհիներ ու կոտնտեսուհիներ ելին յեկել:

Կանոնադրությունը մասսայականացնելու հետ մեկտեղ լւմ հիմնական գործն ե յեղել դաշտ դուրս գալ լավ պատրաստված: Հերկեցինք բամբակի ամբողջ հողը՝ 65 հեկտար, 35 հեկտար տարածություն պարտադրեցինք, ինչպես յի պարտեցինք հարու ցանք, — ահա մեր առաջին շոշափելի գործը: Մնում ե գործն այնպես կազմակերպել, վոր բամբակի առատ բերք ստանանք:

Բացի դրանից, սկսել ենք գյուղը ծառադարձելու գործը: Վորոշել ենք այս գարնանը 5000 տնկի գցել: 1500-ն արդեն սնկել են:

Այժմ հարկավոր ե հող տանել այն մասին, վոր կոտնտեսականի տնամերձ տնտեսությունը կազմակերպվի:

Կոտնտեսականների 2-րդ կամպանիայի ժամանակ հողատարածության գործընթացը

Ա. ՇԱՀԲԱՋՅԱՆ

Առաջին հերթին զեկուցեցի մեր գյուղում թոխանշալուցում: Հավաքվել եյին բոլորը: Յես մանրամասն պարզաբանեցի գյուղատնտեսական արտելի նոր կանոնադրությունը: Այդ ժողովում մենք հանձն առանք մի շարք կոնկրետ պարտավորություններ և լծվեցինք նրանց՝ կենդանի դործի վերածելու աշխատանքին:

Նոր կանոնադրության հիման վրա, մեզ մոտ արդեն վորոշված ետնամերձ հողերի խնդիրը: Կոյտնտեսականի անհատական ոգտագործման համար մեզ մոտ տրամադրված ե քառորդ հեկտար հող, ուր կոտնտեսականները այգի յեն տնկելու և բանջարանոց են անելու:

Վորոշվեց մաքրել գյուղի փողոցները: Այդ գործն արդեն կազմակերպված ե: Այժմ Հափազանց մաքուր և կուլտուրական տեսք են ընդունել մեր գյուղի փողոցները: Ամեն տուն իր համար արտաքնոց ունի:

Նախասեսված 4000 պտղատու յեվ այլ սեսակի ծառերն

տադեն սնկել ենք յեւ յուր խնամք ու հսկողութիւն ենք ստեղծեցել նրանց վրա: Ծառատնկութիւնը նորից շարունակվում է:

Կառուցելու յենք բաղնիս, տկումբ և նոր պահեստ՝ մթերքի համար: Անհրաժեշտ շինանյութն արդեն պատրաստ է: Շուտով մենք ձեռնամուխ կլինենք կառուցման դործնական աշխատանքներին: Բացի դրանից, այս տարի 30 կոլտնտեսականներ կառուցելու յեն նոր կոլտնտեսական բնակարաններ: Ինչպես կոլտնտեսութեան շենքերի, նույնպես և կոլտնտեսականների բնակարանների համար, կոլտնտեսութեան արհեստանոցը մագուց սկսել է պատրաստել դռներ ու լուսամուտներ: Դրանց մեծ մասն արդեն պատրաստ են: Մեր գյուղի ամբողջ շինարարութեանն ապահովված և ապակիրով, մեխով և այլ անհրաժեշտ շինանյութերով:

Լուրջ ուշադրութիւն ենք դարձնում կադրերի պատրաստմանը: 6 հոգի սովորում են կուրսերում, վերոնցից 2-ը լինելու յեն բրիգադիւրներ, 2-ը՝ մանկամասուրի, իսկ 2-ն եւ՝ մանկահրապարակի ղեկավարներ:

Այս տարի մենք կազմակերպելու յենք անասնապահական ֆերմա: Վերջում յես կասեմ ամենից կարեւորի—բամբակի մասին:

Իմ բրիգադը, ինչպես գիտեք, անցյալ տարի հեկտարից ստացել է միջին հաշվով 19 ցենտներ բամբակ: Յես մամուլի միջոցով խոսք եմ արել այս տարի հեկտարից 21 ցենտներ տալ, նշել եմ քե ինչ եմ տնկելու դրան հասնելու համար:

Այդպիսի բերք յես տնայտնան կստամ:

ՇԱՆԳՍԻ ՊԱՐԿԸ՝ ԱՐՏԵԶՅԱՆ ԶՐԶՈՐԻ ՄՈՏ

ՏԵՐԱԿԱՆ ԴԱՐԻՐԵԱՆ

Մոսկվայից վերադառնալուց հետո յեղել եմ 8 գյուղում, ուր կոլտնտեսականների և մենատնտեսների բազմամարդ ժողովներում զեկուցել եմ Մոսկվայում իմ տեսածների և համագումարի մասին, այլև այն մասին, թե ինչպես մենք ընկ. ՄՏԱԼԻՆԻ հետ միասին, նրա ղեկավարութեամբ մշակեցինք և ընդունեցինք մեր նոր կյանքի կանոնադրութիւնը: Իմ վերադառնալու հենց առաջին օրն յես նկատեցի, վոր մեր գյուղում կանոնադրութեան մի յերկու կետ սխալ է հասկացված: Կոլտնտեսականները միշտ իմ խոսքը կարծում էին, թե իրենք իրավունք ունեն պահելու 1 կով, կամ 10 վոջխար, կամ մի ձի, կամ 2 խոզ: Յես, իհարկե, բացատրեցի, վոր կոլտնտեսականը կարող է այդ բոլորից ել ունենար իհարկե, այդ բացատրութիւնը և առհասարակ, կանոնադրութիւնը կոլտնտեսականները գոհ սրտով ընդունեցին: Կանոնադրութիւնը մասսայականացնելու ընթացքում Արշալույսում (Քյորվալու) կոլտնտեսութիւն են ընդունվել 49 տնտեսութիւն և

մեր գյուղում 7 տնտեսություն (կոլխոզից դուրս են մնացել միայն 7 տնտեսություն):

Կանոնադրությունը մասսայականացնելու հետ մեկտեղ, իմ առաջին գործերից մեկն յեղավ ծառա-
դարդել գյուղը: Տնկեցինք 8000 բարդի: Արեգյան ջր-
հորի մոտ հիմք ենք դրել հանգստի պարկի՝ 800 ծառով:
Իսկ կոյսնեստակամներն իրենց սնամեղ հողամասերում
պսղասու սուցկեր յեղ խաղողի մասեր են սնկում:

(Ընկ. ԽԱՆՁՅԱՆԸ հարցնում է, քե ինչ է ար-
ված գյուղում այգեգործությունը զարգացնելու հա-
մար, ինչու՞ գյուղում այգիներ չկան յեղ պարզում
է, վոր Թերվանդը ինքն անձամբ միայն 5 բզեցի
ու մեկ սալորեցի ունի):

Աշնանը կոլտնտեսությունը մի փոքր տարածու-
թյուն տնկարան է գցել, վորտեղից վաղեր է վերցնե-
լու յեկող տարի այգի գցելու համար: Ընկ. ԽԱՆՁՅԱՆԻ
դիտողությունն այն մասին, վոր մենք լրջորեն չենք
զբաղվում այգեգործության հարցերով, — լիովին ճիշտ
է. տեղերը գնալուն պես մեր խնդիրը պե՞տ է լինի նոր
այգիներ յեղ ծառաստաններ գցել:

(Ընկ. ԽԱՆՁՅԱՆՆ թուում է, վոր տնկիները
պե՞տ է ձեռք բերել վոչ քե անհատներն ու անկազմա-
կերպ, ինչպես ձեզ մոտ է, այլ յուրաքանչյուր կոլ-
սնեսություն լավ կլինի, վոր կազմակերպված ձե-
վով վորակյալ յեղ ստուգված տնկիներ հայթայթի
կոյսնեստակամներին, յեղ դուք այնպես պիտի
տնեք, թուում է ընկ. ԽԱՆՁՅԱՆԸ, վոր գյուղը
բաղվի կանաչի մեջ, փոխի իր դեմքը):

Մեր այն կոլտնտեսականները, վորոնք մեկից
ավելի կով ունեն, մտադիր են փոխել գոմեշի հետ է

մեկական լավ գոմեշ պահել մանավանդ, վոր գոմեշը
շատ ոգտակար է: Կոլխոզը վորոշում ունի կազմակեր-
պել գոմշարուծական ֆերմա:

Կառուցում ենք մանկամասեր և գրասենյակ:

«Կոլխոզն ի կ»-ում իմ ընկեր՝ պատգամավոր
Յեղիա Պողոսյանին ուղղածս նամակում յես խոսք եմ
տվել այս տարի հեկտարից տալ 16 ցենտներ բամբակ:
Յեղ յես խոսքիս տերն եմ:

ԻՆՉ ԵՆՔ ՆԱԽԱԶԵՌՆՈՒՄ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄԱՆ ՎՐԱ

ՅԵՂԻԱ ՊՈՂՈՍԵԱՆ

Հոկտեմբերյան շրջանի 6 գյուղում յես պատմեցի իմ տպավորութիւնները Մոսկվայից, համագումարից և պարզաբանեցի ստալինյան կանոնադրութեան բոլոր կետերը: Այդ ժողովները լավ արդիւնք տվեցին. այդ գլուղեում կանոնադրութիւնը մշակելու ընթացքում կոյսնեստոյունը ըն-

դունվեցին մոտ 120 աշխատավոր մեկնասնեաներ:

Նոր Ամասիա գյուղում, ուր այժմ ընակվում են ներգաղթած աշխատավորները, կազմակերպվեց կոլտնտեսութիւն: Կոլտնտեսութեան մեջ ընդունվեցին 11 աշխատավոր մենատնտեսներ:

Սակայն ավելի ժանրամասն կարող եմ պատմել մեր գյուղի՝ Մ. Շահրիարի մասին: Այստեղ մինչև այժմ ել կոլտնտեսականները հետաքրքրվում են համագումարով և հաճախ ստիպում են ինձ կրկին պատմել իմ տպավորութիւնները համագումարի, Մոսկվայի, աշխարհի մեծագույն մարդու՝ ընկ. ՍՏԱԼԻՆԻ մասին:

Ժողովը, ուր քննում էինք նոր կանոնադրութիւնը, հետաքրքիր անցավ. ընդունեցինք գործնական առաջարկներ, պարտավորութիւններ: Մեր հարվածային կոլտնտեսականները հաստատ ասացին.

—12 ցենտներ բամբակ կտանք հեկտարից:

—Կարելի չե, իհարկե:

—Հարկավոր ե միայն լավ աշխատել:

Յեւ վորոշվեց, վոր բամբակի յուրաքանչյուր հեկտարից 12 ցենտներ բամբակ ստանանք, մեզանից պահանջվող 8,5 ցենտների փոխարեն.

Յեղան նոր առաջարկներ:

—Կառուցել նոր գոմ:

—Մեծացնել անասնապահական ֆերման...

Ու վորոշվեց, յեղած կովերի թիվը կարճ ժամանակամիջոցում ավելացնել և մինչև 37 թիֆու ունենալ մինչև 500 գլուխ մայր վոշխար, վոր այժմ վոշ մի հատ չունենք:

Յես յերկար խոսեցի կոլտնտեսական կյանք ստեղծելու մասին: Պատմեցի թե այդ մասին ինչ ասացին համագումարում: Այդ կապակցութեամբ ել վորոշվեց այս գարնանից սկսած ծառադարձել կոլտնտեսականների տնամերձ հողերը, ցանել ծաղիկներ և այլ բույսեր:

Ժողովը վորոշեց կառուցել բաղնիք, մեկ գոմ՝ 100 գլուխ ձիու համար: Վորոշվեց նաև լավ կանաչադարձել գյուղը, տնկել 16000 պտղատու և այլ տեսակի ծառեր: Մինչև այժմ արդեն 2000 ծառ տնկված ե: Բոլոր տնկիներն այժմ պատրաստ են: Ծառատնկումը շուտով կավարտվի: Տնկիներից 6000-ը թթենիներ են: Ծրագրել ենք մեզ մոտ ապագայում զարգացնել շերամապահութիւնը:

Այս տարի մեր կոլտնտեսականների տներում

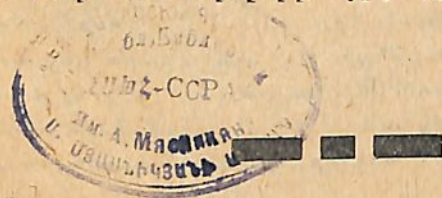
կվալի են Իլիչի լամպերը: Մենք վերոշեցինք սարքավորել մեր ունեցած գիլելը և ստանալ ելեքտրական լուսավորություն:

30 կոլտնտեսականներ նոր բնակարաններ են կառուցելու: Թե կոլտնտեսության և թե կոլտնտեսականների բոլոր կառուցումների հատակագծերն արդեն կան: Մնում և արագացնել գյուղի նոր հատակագծումը, վորի համաձայն ընթանալու յե նոր կառուցումների գործը:

Մեր կոլտնտեսականների մեծամասնությունն ունի լավ մահճակալներ, իսկ նրանք ուրբեր չունեն, նոր են գնում:

10 կոլտնտեսականներ նոր կովեր ու վոչխարներ են գնել: Գնումները շարունակվում են:

Այժմ գրեթե բոլոր կոլտնտեսականները թերթ են կարդում: Ստացվում և, որինակ, 150 «Կոլտոդնիկ», 30 «Սոր. Հ» և մի շարք այլ թերթեր:

Սրբագրիչ՝ Խ. Այվազյան

Գլավիտի լիազոր № Գ-87		
Հրատ. № 208	պատվեր № 221	տիրաժ 4000
Հանձնվել է արտադրության 1935 թ. ապրիլի 7-ին		
Ստորագրված է տպագրելու 1935 թ. ապրիլի 20-ին		
Գյուղհրատի տպարան, Յերեան, Նալբանդյան 50		

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0193803

30.290

10 407.

К производственному великому походу

Изд. Сельхозгиза и редакции „Колхозник“ 1935